

Третій напрямок у роботі з талановитою дитиною – організація його творчих виставок.

Виставочна робота стимулює подальший шлях розвитку творчості, вона із року в рік підтримує художника морально, коли він бачить і слухає відгуки від прихильників його творчості, коли він усвідомлює зацікавленість у них інших.

І останнє. Художня діяльність, будь-який її вид потребує значної матеріальної затрати. Це папір, фарби, пензлі та інші матеріали.

Для дітей талановитих, які обмежені матеріально, саме допомога з боку соціальних служб буде дуже актуальна.

Підводячи підсумок, звертаємо увагу на те, що всі діти, які мають функціональні обмеження, потребують індивідуального підходу з боку соціального працівника, який організує з такими дітьми корекційну роботу.

Література

Щербакова К.В., Петрочко Ж.В. Реабілітація дітей з функціональними обмеженнями засобами мистецтва. Навчальний посібник. – Київ, 2002.

О.В.Шубка

ПРОБЛЕМИ СТРАТЕГІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ МОЛОДІ

Аннотація

В данной статье рассматриваются вопросы стратегии молодежной политики в Украине. Анализируется влияние некоторых проблем, связанных с её разработкой, которые направлены на социальную защиту молодежи в современном украинском государстве.

У теорії і практиці наявні різні підходи у вирішенні проблем молоді і розв'язанні питань її соціального захисту.

Діюче законодавство визначає під соціальною категорією “молодь” громадян України віком від 14 до 28 років [2]. Офіційно засвідчує її рівність у правах і обов'язках з іншими членами суспільства. Наявні соціально-економічні проблеми, які завжди переслідують перехідне

суспільство виявились одним з тих рушійних поштовхів, що зумовив появу на горизонті незалежної України молодіжної політики як відносно самостійної і системної діяльності держави.

Будуючи свій першопочаток на підґрунті соціальної політики, молодіжна політика не може розвиватись як абсолютно автономний напрям діяльності держави. В першу чергу це зумовлено природним прогресом суспільства і зміною соціальних ролей у ньому. Сьогоднішня молодь у перспективі є активним виробником суспільних благ і потенційним громадянином похилого віку у своїй країні.

Молодь - важливий фактор суспільних перетворень, велика рушійна сила інноваційних змін. Від раціонального використання цієї сили залежить подальша історія суспільства, динаміка його соціально-економічного, політичного, духовного розвитку.

За умов сучасної ситуації в Україні необхідна оптимально збалансована, сильна і раціонально виважена молодіжна політика, здатна забезпечити соціальний захист молодого покоління, сприяти його адаптації до складних економічних реалій та інтеграції у повноцінне життя соціуму.

Така політика повинна здійснюватись на всіх рівнях, починаючи з загальнодержавного і закінчуючи регіональним та місцевим. Вона повинна зберігати загальні підходи та механізми реалізації, але разом з тим передбачати гнучкість і готовність до корекції у відповідності зі специфікою проблем у регіоні і наявних можливостей для їх вирішення.

Суперечливим лишається питання стратегії молодіжної політики в Україні, а відтак нагальна потреба у її єдиній концепції лишається незадоволеною. На сьогодні відомо принаймні п'ять концепцій [5], але провідним офіційним документом в молодіжній політиці є Декларація "Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні" від 15 грудня 1992 р. [1].

Найбільш популяризовані на Заході стратегії молодіжної політики потребують глибокого аналізу на предмет їх трансформації в українське суспільство. Дві з цих стратегій пройшли апробацію і застосовуються у світовій практиці найчастіше. Вони взаємопов'язані з моделями соціальної роботи.

Перша з них характерна для країн, котрі впроваджують американську модель соціальної роботи. Таку стратегію часто називають неоконсервативною, так як вона передбачає адресність і жорсткий контроль витратів на соціальну допомогу. За таких умов соціальна допомога надається лише визначеному колу осіб - молоді, що є найменш соціально захищеною і молоді, що потрапила до категорії неблагополучних верств суспільства.

Друга стратегія молодіжної політики - соціально-демократична - поширена у країнах, що обрали європейську модель соціальної роботи. Вона визнає державу відповідальною за інтеграцію всього молодого покоління в соціумі, не виключає допомогу окремим категоріям молоді, проте її соціальні програми доступні для широкого загалу молодих людей.

Обидві стратегії успішно функціонують, але питання про їх успіх у випадку інтеграції в молодіжну політику України залишається відкритим. Не останню роль у його вирішенні відіграють економічні важелі.

Охоплення соціальним захистом всієї молоді вимагає значних фінансових, матеріальних і людських ресурсів. А це можливо лише за функціонування розвиненого могутнього державного сектору економіки. Саме він наділений унікальною можливістю перерозподілу ресурсів, так як виступає їх основним власником, і здатний концентрувати необхідні ресурси у потрібній кількості в пріоритетних сферах.

Подібний підхід до вирішення молодіжних соціальних проблем спостерігався за часів СРСР. Адміністративно-командна (планова) економічна система забезпечувала порівняно високий рівень соціальної

захищеності громадян, проте, з ряду об'єктивних причин загальний рівень життєдіяльності молоді залишався не високим.

З переходом держави до ринкових засад економіки значно зменшились її інвестиційні можливості. Виходячи із суб'єктивного аналізу варто відмітити, що за сьогоднішніх умов державі в наслідок її ослабленості дуже складно самотійно забезпечити соціальний захист усьому молодому населенню України.

Суттєву допомогу у вирішенні цього питання здатний надати приватний сектор. За кордоном, зокрема, в США, Німеччині він приймає активну участь у соціальній роботі і суттєво допомагає державі вирішувати питання соціального захисту молоді. Завдяки відпрацьованим механізмам державного стимулювання такої діяльності, у багатьох випадках це пільгове оподаткування, розв'язується значна кількість соціальних проблем, з якими державі було б значно важче впоратись наодинці.

Якщо державі з певних причин не вдається йти пліч-о-пліч із приватним сектором, спільно об'єднавши можливості та ресурси на благо суспільства і задоволення потреб широкого кола молоді, вона може спробувати сконцентрувати власні зусилля на соціальному захисті найбільш вразливих прошарків молоді.

У випадку відсутності сторонньої допомоги останній варіант для держави є найбільш сприйнятливим з огляду на економію ресурсів. Однак, він порушує право інших громадян на соціальний захист, яке є конституційним правом.

Енциклопедичний словник з соціальної роботи [7, - С.425] визначає соціальний захист як систему принципів, методів, законодавчо встановлених державою соціальних гарантій, заходів і закладів, які забезпечують оптимальні умови життя, задоволення потреб населення. Соціальний захист створює гарантії допомоги на випадок настання соціальних ризиків, яких може зазнати будь-який громадянин у продовж

життя: хвороба, інвалідність, травматизм, старість, втрата годувальника, безробіття, міграція тощо.

Соціальний захист включає в себе наступні складові:

- соціальне забезпечення;
- соціальне страхування;
- соціальну допомогу (підтримку).

Ст.46 Конституції України виступає гарантом соціального захисту. Вона зазначає, що громадяни мають право на соціальний захист, яке включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними [3].

Використання у чистому вигляді котроїсь однієї зі світових стратегій молодіжної політики є суперечливим з огляду на обставини наявних реалій. Очевидно, для України необхідна якісно нова стратегія у цьому напрямі, яка б враховувала:

- власний історичний підхід до вирішення проблем соціального захисту молоді;
- наявні можливості, ресурси, шляхи їх залучення в соціальну сферу і механізми контролю за їх використанням;
- світовий досвід розв'язання подібних соціальних питань;
- існуючу ситуацію у вітчизняній молодіжній політиці, нагальні потреби української молоді і почерговість їх задоволення;
- роль і місце молоді у молодіжній політиці;

- наслідки і післядію у випадку обрання того чи іншого варіанту.

Також при обранні стратегії не можна забувати, що молодіжна політика - двоплановий процес, який передбачає зворотній зв'язок між його учасниками. Часові рамки прояву даного взаємозв'язку часто віддалені. Впровадження тієї чи іншої новації у суспільство, як правило, проходить щонайменше три етапи: сприйняття, зворотньої реакції, адаптації і розраховане на перспективу. Зворотня реакція може виявитись одразу у формі схвалення чи протесту. Прикладом цього є масові заворушення, хвилі протесту, мітинги, демонстрації, акції тощо. Вони можуть бути як закономірним так і спонтанним явищем. Через них молодь привертає увагу до своїх проблем, засвідчує свою позицію, заявляє про себе як про повноцінного учасника суспільного життя чиї інтереси мають враховуватись у прийнятті важливих для країни рішень.

Соціальні проблеми обумовлюються як індивідуальними так і суспільними причинами. Молодь сама здатна реалізувати власний потенціал, і має достатньо сил, щоб подолати власні проблеми і труднощі. Завдання держави допомогти їй у цьому, створивши відповідні умови і гарантії для позитивної самореалізації молодого покоління.

Література

1. Декларація “Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні” із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 13 травня 1999 р., № 655 – XIV.
2. Закон України “Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні”, 23 березня 2000 р. № 1613 – III у новій редакції.
3. Конституція України. Конституція Автономної республіки Крим: Зб. нормат. актів. - К.: Юрінком Інтер, 1999. - 96 с.
4. Лазос К.Д. Молодёжная политика в Европейском Сообществе: структуры и подготовка молодёжных работников. Перевод с англ. / Под ред. А.А. Яременко, Н.Ф. Головатого. - Киев, УкрНИИ проблем молодёжи, 1994. - 169 с.
5. Перепелиця М.П. Державна молодіжна політика в Україні (регіональний аспект). Київ: Український інститут соціальних досліджень. Український центр політичного менеджменту, 2001. – 242 с.
6. Соціальна педагогіка. Навчальний посібник / За редакцією А.Й. Капської. – Київ, 2000. – 264 с.
7. Соціальна робота: Короткий енциклопедичний словник. К.: ДЦССМ, 2002. - 536 с. // Соціальна робота. Книга 4.

8. Технологии социальной работы: Учебник под общей ред. проф. Е.И. Холостовой. - М.: ИНФРА - М., 2002. – 400 с.
9. Шубка О.В. Молодіжна політика як пріоритетний напрям діяльності держави / Соціальна робота в Україні на початку ХХІ століття: Проблеми теорії і практики: Матеріали доповідей на Міжнародній науково-практичній конференції. Ч. II. - К., 2002. - 316 с.

А.О. Ярошенко

ДУХОВНІ ЦІННОСТІ В ГУМАНІТАРНІЙ ОСВІТІ ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ

Анотація

Стаття посвячена соціально-філософському аналізу цінностей гуманітарного образования в период трансформации современной высшей школы. На основе использования системного и комплексного подходов исследован комплекс проблем формирования и функционирования системы ценностного образования в современной высшей школе, что особенно важно в период трансформации современного высшего образования

Сьогоднішня українська суспільства характеризується докорінними та складними перетвореннями в усіх сферах його діяльності, які зумовлені нагальними потребами розвитку. Дані процеси закономірні і відбивають специфіку оновлення соціуму та незалежної держави, радикальної реформи головних соціальних, економічних і політичних інститутів. Вкрай важливо у період трансформації враховувати, що успіх розвитку суспільства чи окремої особи значною мірою залежить від ефективного функціонування освіти. Це поступово підвело до розуміння того, що інститут освіти необхідно розглядати під кутом зору складних, багатовимірних, мінливих соціальних систем. Складовою частиною усього навчально-виховного процесу вищої школи є розвиток гуманітарної освіти. Важливу роль гуманітарна освіта відіграє у формуванні інтегрального знання у системі наук та сприяє розширенню кругозору, інтелектуальності, духовності, глибокого мислення, активізації позиції людини. При цьому важливим завданням є засвоєння світового досвіду гуманітарної освіти в умовах діяльності навчально-виховних закладів України, що сприятиме